

Stritarjeva nagrada za leto 2023

–

Nagrajenka Anja Radaljac

Anja Radaljac je kritičarka z zavidljivim stažem in eno najbolj prepoznavnih kritičkih peres ne zgolj v svoji generaciji, temveč znotraj slovenskega literarnega polja nasploh. S svojimi zapisi je že zgodaj tlakovala pot feminističnim branjem literarnih besedil, v času, ko to pri nas nikakor ni bilo samoumevno niti zaželeno. Tako se je tudi zaradi učinka njenih razmišljanj, ki so zgodaj stopala v dialog z sodobnimi mednarodnimi tokovi, radikalno spremenil pogled na različne romaneskne stereotipe in ideološke strdline.

Pomagala so vzpostavljati standarde občutljivosti za fenomene in perspektive, s katerimi se poprejšnji avtomatizmi kažejo v novi luči; izvirno so doprinesla k razumevanju živalskih likov v literaturi, medetničnih razmerij ter razmerij med globalnim severom in jugom ... Vseskozi ponuja izvirne in alternativne poglede na predpostavke obravnavanih tekstov ter razmerja moči, ki se skozi prepletajo in s tem nespregljivo širi spekter slovenske kritike. Pri tem pa je treba poudariti, da njena branja kljub alternativni in progresistični drži niso idejno enoznačna ali dogmatična, saj jih zaznamuje nepredvidljiva raznorodnost perspektiv in ogibanje samoumevnostim tudi pred lastnim pragom.

Kritiška besedila Anje Radaljac terjajo odziv, s čimer delom omogočajo njihov družbeni odmev. Tudi v tem oziru sodi med tiste kritičarke in kritike, ki so pred leti s svojo brezkompromisnostjo, a tudi konceptualno suverenostjo, prevprašali stanje medlega izogibanja sodbam in zadovoljne povprečnosti esteticizma. Ko beremo njene zapise, vemo, da bomo dobili oblikovano stališče, ki ga ne bomo mogli zlahka spregledati. Na ta način teksti vzpostavljajo avtorsko držo, kritičarki dajejo avtonomijo, ki si jo je v majhnem prostoru treba vedno znova izboriti, istočasno pa z vpenjanjem v razpravo preusmerjajo pozornost k literaturi sami, najsí bo končna sodba o njej naklonjena ali nenaklonjena.

Radaljac je zmožna operiranja z različnimi oblikami besedil, ki segajo od krajših radijskih recenzij do daljših in bolj poglobljenih kritik za specializirane revije. Vsa pa izražajo sposobnost osredotočenega povzemanja, zgoščevanja pomenskih jeder, hitrega analitičnega povezovanja različnih spoznanj, pri čemer jih odlikuje tudi jasnost. Kljub

Društvo slovenskih pisateljev
Slovene Writers' Association

intelektualni izostrenosti in informiranosti pri drugih disciplinah, denimo sociologiji ali antropologiji, ne zapadajo v teoretsko ezoteričnost in ohranjajo samostojnost literarnokritiškega diskurza. Besedila so analitično napeta od samega začetka, saj imajo, kot rečeno, izdelano stališče in se ogibajo nepotrebnemu obnavljanju vsebine ter drugim stranpotem, na katere kritika prepogosto zahaja.

Zaradi obsežnosti njenega kritiškega opusa, njegove vplivnosti in stalnega ohranjanja interpretativne forme je dodelitev Stritarjeve nagrade Anji Radaljac povsem organska izbira.

ŽIRIJA:

Muanis Sinanović, predsednik

Robert Kuret, član

Zoran Pevec, član

V Ljubljani, 19. junija 2023

Društvo slovenskih pisateljev
Slovene Writers' Association